

5. Az alábbi irodalom alapján értelmezze a piaci alapfogalmakat és a piaci mechanizmust! Mutassa be továbbá a mellékelt irodalom fontosabb megállapításait, fejtsse ki a témával kapcsolatos saját véleményét!

Információtartalom vázlata

A, A piac fogalma

B, A piaci kereslet fogalma, a keresletet befolyásoló tényezők

C, A kínálat fogalma, a kínálatot befolyásoló tényezők

D, Az ár fogalma

E, A piaci egyensúly – piaci mechanizmus

A, A piac fogalma

A **piac** fogalmán tágabb, gazdasági értelemben minden olyan – tényleges, vagy akár elvont – helyet értünk, ahol egy vagy több jószág és (vagy) a pénz cseréje zajlik. A csere lebonyolításához *eladókra* és *vevőkre*, pontosabban a javak kínálatára és keresletére van szükség.

Az egyes javak piacainak leglényegesebb tulajdonsága a közgazdaságtan szemszögéből az, hogy összegyűjtik a jószág vevőit és eladóit (az úgynevezett *piaci szereplőket*), így a csere tranzakciós költségei jelentősen csökkennek.

A piac egy adott áru (szolgáltatás) adásvételének színtere, ahol az adott áru, illetve szolgáltatás kereslete és kínálata találkozik.

A piacon kínált jószág jellege alapján beszélhetünk:

- *árupiacokról*;
- *szolgáltatáspiacokról*, ahol a szolgáltatások cserélnek gazdát;
- *munkaerőpiacról*, ami a munkaerő kínálatának (háztartások) és keresletének (vállalatok) „találkozóhelye”;
- *tőke- és pénzpiacokról*, amik a tőkével, befektetésekkel, pénzzel való kereskedés helyszínei;
- az információ piacáról.

B, A piaci kereslet fogalma, a keresletet befolyásoló tényezők:

A **kereslet** fogalmán a közgazdaságtan egy vagy több jószág azon mennyiségét érti, amit az általunk vizsgált személy vagy személyek csoportja adott ár (árak) mellett az adott jószágból (javakból) *megvásárolni képes* és *hajlandó*. Egyáltalán nem biztos azonban, hogy a kereslet megegyezik azzal a mennyiséggel, amely végül a piacon gazdára lel.

A keresletet befolyásoló tényezők:

A fogyasztók száma

A fogyasztók ízlésvilága

A fogyasztók jövedelme A kereslet jellegét befolyásoló tényezők

Más termékek árai

Az adott termék ára : A kereslet mennyiségét befolyásoló tényező

C. A kínálat fogalma, a kínálatot befolyásoló tényezők

Kínálat alatt a köznyelv valamilyen vállalkozás – többnyire üzlet – értékesítésre szánt – vagyis a vevők számára *kínált* – termékeinek, illetve szolgáltatásainak összességét érti. A közgazdaságtan valamivel részletesebben határozza meg a szó jelentését: a kínálat egy vagy több jószág azon mennyisége, amivel az általunk vizsgált személy, vállalat vagy személyek/vállalatok csoportja *rendelkezik*, és azt adott ár mellett *eladni is hajlandó*.

A piaci kínálat valamely jószág piacán jelen lévő összes vállalat és személy kínálata az adott jószágból. Az egyéni, illetve vállalati kínálatok egyszerű összegeként határozható meg. Jelölésére általában a nagy **S** betűt használjuk.

A kínálatot befolyásoló tényezők:

Termelők száma

A termelés természeti adottságai

A termelés technikai, technológiai feltételei A kínálat jellegét befolyásoló

A termelés költségviszonyai tényezők

A termék ára : A kínálat mennyiségét befolyásoló tényező.

D. Az ár fogalma :

Az egyensúlyi ár: az a piaci ár, amely mellett a termék keresleti és kínálati mennyisége egyenlő.

A termék mindenkori ára a piaci ár, de csak egyetlen kitüntetett árnagyság lehet

egyensúlyi. Ha a piaci ár az egyensúlyi árnál alacsonyabb, akkor túlkereslet mutatkozik

(amely az árakat „felfelé hajtja” az egyensúlyi árig), ellenkező esetben túlkínálat

van a piacon (amely esetben az árak „zuhannak” az egyensúlyi árig). Az ár a vevők által elismert ráfordítás, alku eredménye.

E. A piaci egyensúly – piaci mechanizmus

Piaci egyensúlyról beszélünk, ha egy piacon a kereslet és a kínálat egyenlő. Grafikusan a piaci

egyensúly a keresleti és a kínálati függvény metszéspontjaként szemléltethető. A metszéspont vízszintes tengelyen vett koordinátája az *egyensúlyi mennyiségnek*, függőleges tengelyen vett koordinátája pedig az *egyensúlyi árnak* felel meg.

Piaci mechanizmus:

A piaci mechanizmusok a piac önszabályozó folyamatai, melyek a kereslet és kínálat egyensúlya felé haladnak, hiszen túlkínálat esetén az árak csökkennek, míg ellenkező esetben növekednek.